

Östergarn ~ Gammelgarns *Hembygdsförening*

MEDLEMSBREV JUNI 2022

MITT I SOMMAREN?

Jag förstår varför kyrkofäder, astronomer och allmänt matematikintresserade hävdar att mitten på sommaren infaller vid midsommar. Men ärligt talat, så här års känns det som sommaren knappt börjat. Tänk så mycket vi har framför oss. Tänk så mycket roligt det finns att göra. Tänk hembygdsföreningen.

TÅRTLOTTERI

Särskilt roligt blev det redan i början av juni för de 20 föreningsmedlemmar som betalt sin medlemsavgift i tid och som hade Fru Fortuna på sin sida. De vann varsin Pinoccio-tårta i en helt oväldig dragning ledd av "Notarius Publicus". Men varför just Pinocciotårta? Jo, det var Tore Jacobssons favorit bland bakverk. Den som bakar tårtorna är Eva Östman.

HAVET LOCKAR

Så är då återigen våra båtar i sitt rätta element efter omsorgsfull vårrustning. Här Bob Geerars med pensel i hand.

Adolf Bratt ligger vid kaj i Herrvik. Kungen av Herrvik, Amiralen och Moffas Peiku har gjort sin gemensamma jungfrutur för året från Herrvik till Katthammarsvik

Nu väntar flitigt seglande hela sommaren. Hej å hå, på böljan den blå.

FYR FART FRAMÅT

Och hur var det nu med svampen i fyren på Holmen. Jo tack, bra. Den verkar vara död. Så nu väntar omsorgsfull restaurering i augusti. Som tidigare har vi Länsstyrelsen, Gotlandsbyggen och Bomans och många fler vid vår sida. Till slut kommer det nog bli bra, men det har varit en lång resa.

KASTALEN VAR DAG

Den här sommaren upprepar vi fjolårets succe. Håller Kastalen i Gammelgarn öppen varje dag, från 10.00 till 17.00. I år med en helt nyproducerad utställning om Flyktingkällan i Katthammarsvik. Gå dit, läs, förundras och dra egna slutsatser om hur historien tenderar att upprepa sig.

VÄLKOMMEN ALBATROSS

I Herrvik finns det numera många museer. Ett alldeles nytt och alldeles fantastiskt intressant är Albatrossmuseet.

I en nybyggd sjöbod – granne med motormuseet - berättas den minnesvärda och dramatiska historien om hur den tyska minkryssaren SMS Albatross sköts i sank av en rysk flottenhet morgonen den 2 juli 1915.

Muséet invigs den 2 juli 2022. Vi, från Hembygdsföreningen, kommer garanterat att uppvakta.

HEMBYGDSDAG 9 JULI

Nu blir det äntligen dags att slå upp portarna till vårt eget, helt nya, museum. Hembygds museet på Rodarve. Här har vi helt unika samlingar av allt som "fastnat" på denna genuina gotlandsgård.

Under de senaste åren har Bengt Nilsson och alla de andra i vår museigrupp byggt upp en helt ny presentation på loftet i ladugården.

Botanisera själv bland alla de föremål som berättar om familjen Jakobssons liv under hela 1900-talet. Dessutom blir det en rejäl hembyggsdag, med allt från små och stora djur till tipspromenad och chokladhjul. Kanske en häst, kanske en gotlandsbagge. Garanterat en hopper kycklingar. Kaffi och underhållning. Visning av alla byggnaderna. Och naturligtvis; en högtidlig invigning av själva museet.

BRÖLLOP PÅ RODRE 16 JULI

Nu är det så trevligt att en av Tore Jakobsson ättlingar, Marcus, har valt att ha sin bröllopsfest på Rodarve. Vi bjuder på bröllopsvagnen. Och brudparet bjuder på brudvisning....

GUDSTJÄNST I TORPET 17 JULI

Sedan några år tillbaka upplåter vi båtsmanstorpet till en utomhusgudstjänst. I år håller vi tummarna för lika vackert väder som tidigare år. Och uppmanar deltagarna att ta med en kaffekorg. Samling 14.00.

TORPFEST 30 JULI

Senast var det 2019. Så kom den där eländiga pandemin. Men nu. Nu. Ska det bli som förr. Grillat lamm, stenugnsbakat bröd, musik, tält, god stämning, mycket prat, lite musik, en del drikke. Allt till samma pris som förr, dvs 250 kr. Men bara för medlemmar i föreningen. Och till samma pris för alla.

SLÅTTER 1 AUGUSTI

Det sätt vi sköter Delias Änge på prisades av Gotlands Hembygdsförbunds Ängskomite med en vacker tavla. Så det är bäst vi fortsätter på inslagen väg. Vårens fagning var välbesökt. I år har dessutom arbetslaget på Haugstains hjälpt oss med en alldeles ny och fin skylt uppe vid vägen. Stort tack.

Stöldbegärlig vinyl ställs undan av biblioteken

MUSIK

Det ökande intresset för vinylskivor ställer biblioteken inför oväntat svåra val. Enligt "Kulturnytt" i Sveriges Radio plockar en del bibliotek undan stöldbegärlig vinyl för att skivorna inte ska försvinna.

–Det finns risk att någon lånar en jättefin raritet och inte lämnar tillbaka den, utan tar straffavgiften på 200 kronor, säger Kristofer Hilmersson, enhetschef på Karlskrona bibliotek, till "Kulturnytt".

Andra väljer i stället att göra de värdefulla skivorna tillgängliga för lyssning enbart på plats i biblioteket. Kulturbiblioteket i Stockholm, som vill att fler ska känna till deras vinylsamling, tycker att det är en bra kompromiss.

–Vi har köpt de här för Stockholmsmarnas pengar så att de ska ha tillgång till dem. Om någon skiva är väldigt svår att ersätta kan vi göra den till ett referensexemplar, säger Markus Tommyson Keiland på Kulturbiblioteket. (TT)

Anita Ekström är död.

FOTO: KULTURHUSET
STADSTEATERN/PRESSBILD

Skådespelaren Anita Ekström har gått bort

FILM

Skådespelaren Anita Ekström är död. Hon avled lördag kväll, efter en tids sjukdom.

Det bekräftar familjen för TT. Ekström inledde sin yrkesbana på Stockholms stadsteater 1966. Hon tilldelades en Guldbagge i kategorin bästa skådespelerska för sin insats i "Jänken" 1970. Bland hennes roller märks även fröken Eternell i tv-serien "Pip-Larssons" från 1998. Hon var aktiv på Kulturhuset stadsteatern mellan 1971 och 2017.

–Anita Ekström hade en alldeles unik närvaro på scenen som vi hade förmånen att få uppleva hos oss i nästan 50 års tid. Jag minns fortfarande i dag hennes språkliga insats i Lars Noréns "Vintermusik", säger Maria Sid, teaterchef vid Kulturhuset Stadsteatern, i en kommentar till TT.

Anita Ekström blev 79 år. (TT)

Bengt Klingvall och Christer Jonson har hållit i trådarna under tillkomsten av "Östergarn - en sockenbok" som nyligen givits ut. Nära 900 sidor i två volymer som berättar historien om en bygd.

FOTO: MAGNUS IHRESKOG

"Sockenböckerna gör mig både glad och imponerad"

ÖSTERGARN

Lennart Lindgren läser sockenböcker, slås av vilka berättelser som finns och krafterna som uppstår när historia och nutid vävs samman.

Nya böcker.

Östergarn, En sockenbok. Del 1 och 2
Östergarn-Gammalgarns Hembygdsförening
Eget förlag, 2022

Glad och imponerad blir jag när jag tar del av hembygdsföreningens sockenbok om Östergarnslandet. Glad där för att ännu en sockenbok ser dagens ljus. Imponerad därför att innehållet är överväldigande rikt. Plus en layout signerad Christer Jonson – då blir det tilltalande.

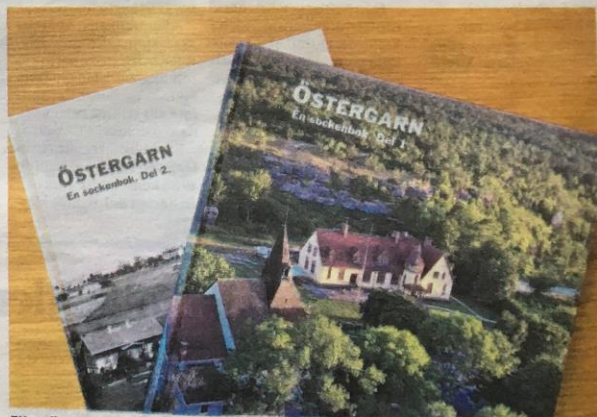
Minns när jag själv var med på ett hörn då Fårö tog fram sin sockenbok. Man satte på en fyllig bok, men upptäckte snart att det krävdes ytterligare en bok för allt man ville berätta och belysa. Det räckte inte med det – en tredje bok fylldes till brädden. Samme Christer Jonson formgav även där.

Idag är det många socknar som har sina egna sockenböcker. För ett år sedan kom boken om Garde. Nu kommer också "Boken om Roma del 1" som belyser natur, historia och socknens gårdar. Ser fram emot del 2 för att få helheten.

En stolthet och ett engagemang sprider sig i socknen när man får belysa tid som flytt och tid som är. Nog så viktigt för sammanhållning och gemenskap.

Nu briserar två tjocka, vackra böcker om Östergarn – 400 sidor den ena, 470 sidor den andra. Här finns allt belyst i 209 kapitel. Jo, ni läste rätt, 209! Många kapitel är korta och lätta att ta del av. Allt fint och intressant illustrerat. Det är bara att kasta sig över innehållet för att botanisera bland kapitlen. Göra strandhugg här och var.

Till exempel: Naturen får

Ett gediget arbete har legat till grund för framtagandet av böckerna.

sin fylliga beskrivning av Magnus Martinsson med ljuvliga bilder. Jag njuter också av Jim Sundbergs beskrivning av Östergarnsholm med fåglar och ett par uppnosiga sälar. Vi kan läsa om slätterfest i ångat, om kyrkan och frikyrkan och om den kyrkliga syföreningen som sedan 1898 sytt till humanitära ändamål. Albatrossmuseet och det aktiva Utvecklingsbola-

get väcker intresse, liksom Linnés besök på Östergarnsberget 1741.

300 personer utvandrade till Amerika för att söka sin lycka "over there".

Konstnärer har lockats till Östergarnslandet - här med fina illustrationer.

Gunnar Mannervik berättar om en aktivistgrupp mot kärnkraft efter Tjernobyl. Att

lägga sten på sten i ett nummer resligt röse för att begrava en modell av ett kärnkraftverk.

Tänk vilka upptäckter som görs i var socken när historia och nutid ställs samman. Och blicken vänds mot framtiden.

Vi behöver allt framtiden finns.

Lennart Lindgren

STRÅLANDE RECENSIONER

Östergarns två sockenböcker har fått ett fantastiskt mottagande. Kommentarererna är översvallande, försäljningen går som, ja jag vet inte vad. Och nu har även Gotlands Allehandas recensent Lennart Lindgren gett sitt omdöme. "Tänk vilka upptäckter som görs i var socken när historia och nutid ställs samman".

Den som ännu inte har köpt och läst bör snarast skyndsamt vända sig till Ingelas Keramik i Katthammarsvik, Sjaustrukockens butik, Wessman & Petterssons respektive Norrbys bokhandel i Visby eller Ljugarns Handel. Dessutom säljer Gunilla Dahlin boken direkt, ring 076-715 25 60.

MEDELTIDSMARKNAD 10 AUGUSTI

Återigen detta 2019. Återigen denna pandemi. Minns ni hur det var förr med alla dessa fagra jungfrur... Men nu är vi på bana igen. I år blir det en riktig medeltidsmarknad i Gammelgarn. Nästan precis som förr. Fast bättre. Nu siktar vi på ännu fler deltagare. Fler säljare. Men framförallt fler riktiga riddare. Riktiga, ridande riddare. Och mycket mer.

PUUUUH

Nu får det vara nog. Jag blir ärligt talat ganska utmattad bara att skriva ner allt detta. Och då har jag ändå inte nämnt sensommarens fyrdag och kulturarvsdag. Tänk då på alla flitiga föreningsmedlemmar som ska ordna alltihopa. Som ändå ska hinna med att roa sig. Som ska hinna med att delta i alla aktiviteter. Känner du att du har lite extra energi att ge, lite extra arbetskraft att bidra med. Hör av dig till mig. Eller till någon annan i föreningen. Kanske bara med ett mail till jan@hallochberg.se. Eller ring 070-603 99 63.

Jan Åberg, ordförande